

חיזבאללה כארגון פשיעה בין-לאומי: מבנה ארגוני, מטרות ופעולות

נכון מבחינת ישראל למקד את מאמצי לפעולה נגד ארגון הטרור גם במישור הפלילי, ובכך לגרום לצמצום הכנסותיו ועוצמתו הצבאית.

עומר דוסטרי

בעשורים האחרונים הפך חיזבאללה לשחקן תת-מדינתי בעל השפעה פוליטית משמעותית בלבנון, ולארגון פשיעה בין-לאומי המבצע פעילות פלילית ברחבי העולם. בחיזבאללה החלו להלבין כספים עבור ארגוני סמים כבר בשנות ה-80 של המאה ה-20, דרך מהגרים לבנונים שהגיעו לדרום-אמריקה. מאז חיזק הארגון את מעמדו בעולם הפשיעה באופן משמעותי, עד כי כיום חיזבאללה נחשב לאחד מספקי הסמים וארגוני הלבנת הכספים הגדולים בעולם, ופעילותו נעה מדרום ומרכז-אמריקה למערב-אפריקה, ומשם לאירופה.

מחלקת המשפט האמריקנית מגדירה "ארגון פשיעה בין-לאומי" כארגון המנסה לבצע פעולות פליליות מעבר לגבולות גאוגרפיים, שיש בהן כדי להשליך על הביטחון הלאומי של מדינות. לפי לשכת החקירות הפדרלית (FBI), פשיעה מאורגנת בין-לאומית מאיימת על הביטחון הלאומי בתחומים שונים, כמו אבטחת גבולות, שחיתות ממשלתית, שווקים אסטרטגיים (למשל אנרגיה) ותמיכה וסיוע לוגיסטיים עבור סוכני מודיעין זרים וארגוני טרור.¹

הרצון של חיזבאללה להשיג מודיעין ולגייס פעילים לארגונו באמצעות פעילות פלילית הפך עם השנים לפעילות פשיעה להשגת רווחים כלכליים. כיום, חיזבאללה מעורב באופן עמוק בפעילות של פשיעה מאורגנת, מנהל באופן עצמאי רשת של פעילות פלילית בלתי חוקית, ומצטרף ליוזמות של ארגוני וגורמי פשיעה אחרים – הארגון חבר לקרטלי סמים וארגונים צבאיים-למחצה ביבשת דרום-אמריקה, בהם קרטל מדיין, שבראשו עמד פבלו אסקובר; "המשרד של אנוויגדו", קרטל "העמק הצפוני" ו"הכוחות המזוינים המהפכניים של קולומביה – צבא העם" (FARC) ו"שבט המפרץ" בקולומביה; "הפיקוד העליון של הבירה" (PCC) בברזיל ו"לוס-סאטס" במקסיקו.

פעילותו הפלילית של הארגון כוללת סחר בסמים (בייחוד קוקאין והרואין), הברחת סגריות, זיוף מסמכים ותעודות זהות והלבנת כספים באמצעות מערכת הבנקים של לבנון. פעילי חיזבאללה עורכים מעשי שוד ברחבי העולם ושולחים את הכספים לאיראן, שם הם מוחזקים לפני העברתם לחיזבאללה בלבנון. רווחי עסקאות סמים של קרטלים דרום-אמריקניים באירופה ובארצות הברית נשלחים לחיזבאללה. בארגון מקפידים לקחת עמלה, ואת יתר הכספים מלבינים ומחזירים לאמריקה הלטינית. לפי "המנהל לאכיפת סמים" בארצות הברית, הלבנת הכסף ממכירת הסמים נעשית בין היתר באמצעות רכישה ומכירה של מכוניות יוקרה משומשות. במקרים מסוימים הכסף מוטמן בתוך המכוניות עצמן כשהן מובלות למקומות שונים בעולם.² מכיוון שתקציבו של חיזבאללה אינו חשוף לציבור, קשה להעריך במדויק כמה מהווים רווחי פעילויות הפשיעה של הארגון מתוך כלל תקציבו. בחלק מהמקרים ישנם דיווחים סותרים המקשים על גיבוש הערכה כזו. על פי נתוני מערכת הביטחון בישראל, כעשרה אחוזים בלבד מתקציבו של הארגון מגיעים ממקורות שאינם נכללים במסגרת המימון שמעבירה איראן לארגון.³ לפי ראש הממשלה, בנימין נתניהו, איראן מעבירה מדי שנה לחיזבאללה 700 מיליון דולר.⁴ טענה דומה השמיע גם השליח האמריקאי המיוחד לנושא איראן, בריאן הוק, כשאמר כי איראן מעבירה לחיזבאללה סכום של כ-700 מיליון דולר בשנה, המהווים 70 אחוזים מתקציב הארגון.⁵ מכך עולה כי 30 אחוזים

נוספים מגיעים מפעילויות הפשיעה השונות של חיבאללה (לארגון אין מקורות הכנסה נוספים) – בשונה מהנתונים שפורסמו ממערכת הביטחון הישראלית. לפי הערכות של גורמי אופוזיציה לחיבאללה בלבנון, חלקה של איראן בתקציב הארגון מהווה 70-80 אחוזים.⁶ העברת הכספים מאיראן לחיבאללה נעשית בדרך של הונאה והברחות של כסף מזומן (בעיקר באמצעות ספינות בים), ולא באמצעות מערכת הבנקים הרשמית. בשקלול הדיווחים השונים, ניתן לקבוע בזהירות כי פעילות הפשיעה של חיבאללה מהווה כ-10-30 אחוזים מתקציב הארגון.

באוקטובר 2018 נכנס לתוקפו בארצות הברית "תיקון החוק למניעת המימון הבין-לאומי של חיבאללה הבינלאומי 2018", שמטרתו לסכל את המקורות והמשאבים הפיננסיים של חיבאללה ברחבי העולם. התיקון לחוק מחזק ומרחיב את היקף העיצומים הכלכליים והפיננסיים שהוטלו על חיבאללה בחקיקה הקודמת – "החוק למניעת המימון הבין-לאומי של חיבאללה הבינלאומי 2015". החקיקה החדשה מאפשרת לרשויות אכיפת החוק הבין-לאומיות, כמו אינטרפול, למקד את מאמציה נגד רשת המימון העולמית של הארגון. היא מתמקדת בשיתוף הפעולה של ממשלות זרות המספקות תמיכה כספית לחיבאללה, כמו גם אנשים פרטיים וחברות עסקיות זרות המסייעות בפעילות גיוס פעילים, הלבנת כספים ותרומות. בנוסף, התיקון לחוק מחייב את הממשל האמריקני לספק לבית הנבחרים האמריקני מידע על פעילויות בלתי חוקיות של חיבאללה.⁷ באותו חודש הכליל התובע הכללי האמריקני לשעבר, ג'ף סשנס, את חיבאללה בין חמשת ארגוני הפשיעה הבין-לאומיים המובילים בעולם, זאת לצד ארבעה קרטלי פשיעה הממוקמים באמריקה הלטינית. באותו מעמד הכריז סשנס על הקמת כוח משימה להתמודדות בפשיעה מאורגנת בין-לאומית, בין-היתר בארגון חיבאללה.⁸

הסיבות לפעילות הפלילית של חיבאללה

מעורבותו של חיבאללה בפעילות פשיעה נובעת בראש ובראשונה מהצורך של הארגון למצוא מקורות מימון לפעילותו ולצמצם את תלותו באיראן, תוך הסתייעות בעיקר בקהילות השיעיות המתגוררות באמריקה הלטינית. בשנה האחרונה סבלה איראן, המממנת את חיבאללה, מפגיעה כלכלית משמעותית כתוצאה מהעיצומים הכלכליים שהשיתה עליה ארצות הברית, וגם חברות ותאגידי עסקיים גדולים. מעורבותה והשקעתה של איראן במלחמת האזרחים בסוריה גרמה לשחיקה מסוימת בכלכלת המדינה (ואף בתקציב עצמו של חיבאללה). בתוך שנתיים צומצמה העברת הכספים של איראן לחיבאללה מיותר מ-800 מיליון דולר בשנת 2017⁹ לכ-600 מיליון דולר בשנת 2019.¹⁰

המציאות שבה נמצא חיבאללה כיום דומה לתקופת 2014–2016, אז צמצמה איראן את העברת הכספים לארגון בשל העיצומים הכלכליים שהשיתה עליה הקהילה הבין-לאומית. לאור המציאות הגאו-פוליטית הנוכחית, ניתן להניח כי חיבאללה יגביר בעתיד הקרוב את מעורבותו בפשיעה בין-לאומית. כמו כן, שיתוף הפעולה של חיבאללה עם ארגוני הסמים מאמריקה הלטינית נובע גם מהירידה בשנים האחרונות במחירי הנפט והפחתת התמיכה האיראנית בחיבאללה. לפי דיווחים שונים, בשנה האחרונה אף הצטמצמו המשכורות בארגון.¹¹

בנוסף, חיבאללה מעריך כי הפשיעה שלו מחלישה את אויביו, בדמות התמכרות לסמים של אזרחים במדינות המערב. בראיית חיבאללה, חברה מסוממת הינה חברה חלשה שניתן לנצל אותה לצורך גיוס פעילים, לתקוף אותה מבפנים במידת הצורך, ולהתגונן מפניה באופן טוב יותר. כמו כן, הרדיפות של רשויות אכיפת החוק וסוכנויות

מודיעין הממקדות משאבים וזמן באיתור, בניתוח ובהבאתם לדין של חשודים בפעילות פלילית מגיעות לעיתים על חשבון המיקוד בפעילות הטרור של הארגון. לזאת יש להוסיף את ההשקעה הכלכלית הרבה שבעיסוק באיתור ובתפיסת פעילי הפשיעה של הארגון.

לצד הרווח הכלכלי שמאפשר לארגון לצמצם את התלות באיראן ולהשיג עצמאות יחסית, ובנוסף להערכתו בדבר הפגיעה של פעילותו הפלילית במדינות המערב, חיזבאללה מנסה לגייס לארגונו פעילים וסוכני מודיעין, להקים רשתות טרור ובסיסי טרור ברחבי העולם, ולהפעיל תאים של הארגון נגד מטרות מערביות ויהודיות ביום פקודה.

מבנה ארגוני ומטרות

בין חיזבאללה לאיראן ישנם קשרים ושיתופי פעולה גם בתחום הפעילות הפלילית של הארגון, אולם מערך הפשיעה של חיזבאללה פועל באופן עצמאי יחסית, לעומת הנהגת הארגון והמערכים הפוליטיים והצבאיים שלו, הכפופים לאיראן באופן הדוק. מערך הפשיעה מנוהל ומובל אסטרטגית על ידי שרשרת בכירים, אולם פעילי השטח פועלים בלא מעט מקרים במנותק מהמערך, מתוך מטרה שלא לקשר את חיזבאללה לפעילות הפלילית ולהשחיר את תדמיתו. במקרים מסוימים, פעילי חיזבאללה מוציאים לפועל את הפעילות הפלילית לאחר שהם מקבלים הוראות ישירות מגורמים בארגון, בעוד שבמקרים אחרים הם משתפים את בכירי חיזבאללה בפעילותם אך אינם עושים זאת בהכרח מתוך הוראות ישירות. בכך חיזבאללה מנסה לשמור על עמימות וטשטוש ביחס לפעילותו כארגון פשיעה בין-לאומי. פעילים המזוהים עם חיזבאללה ממוקמים בדרום-אמריקה וביבשת אפריקה ופועלים משם על ידי גנבת ו/או הכנת המוצרים והשירותים (בעיקר סחר בסמים, זיוף מוצרי צריכה והלבנת הון). במקביל, פעילים המזוהים עם חיזבאללה פרושים גם ברחבי ארצות הברית ואירופה, במטרה להפיץ את הסחורה.

ברמה הארגונית, המערך מנוהל על ידי יחידת הפעילות העסקית של הארגון, הפועלת תחת "הארגון לביטחון חיצוני" (יחידה 910 – מנגנון מבצעי החוץ של הארגון), שעיקר עיסוקו תכנון, קישור וביצוע פיגועים ברחבי העולם. את היחידה הקים ראש הזרוע הצבאית של הארגון לשעבר, עימאד מוע'ניה, לפני חיסולו בשנת 2008. כיום היחידה מנוהלת על ידי בכיר חיזבאללה ובן דודו של חסן נצראללה, עבדאללה ספי א-דין (לשעבר איש הקשר של חיזבאללה מול איראן). בראש "הארגון לביטחון חיצוני" עומד טלאל חמיה, ששימש כסגנו של מוע'ניה עד לחיסולו, ונחשב לאחד המפקדים הוותיקים בזרוע הצבאית של חיזבאללה. חמיה היה ככל הנראה מעורב בפיגוע בבניין הקהילה היהודית בבואנוס איירס ב-1994, ובארצות הברית הכריזו כי יעניקו שבעה מיליון דולר למי שיביא מידע שיוביל למעצרו.

פעיל בולט ביחידה הוא אדהם טבג'ה, איש עסקים לבנוני ובעל חברת הנדל"ן "אל-אינמה". לפי משרד האוצר האמריקני, חיזבאללה הפך את חברת הבת של "אל-אינמה" ("אל-אינמה הנדסה") למנגנון השקעות ומוקד לפעילות עסקית לא חוקית. טבג'ה מספק מימון לחיזבאללה באמצעות פעילותו העסקית הלגיטימית, לכאורה. הוא בעל קשרים ישירים עם בכירים בחיזבאללה ועם הג'יהאד האסלאמי, והוא מחזיק בנכסים בלבנון בשם הארגון, על מנת לעקוף עיצומים שהוטלו על חיזבאללה בארצות הברית ובמדינות אירופה. גורמים אמריקנים רשמיים טענו כי הוא אחד מחמשת המממנים הבכירים של חיזבאללה.

פעיל נוסף שמממן את חיבאללה הוא חסן דקהאן אברהימי, אזרח איראני בעל חברת הסחר "מאהר". אברהימי, איש כוח קודס של משמרות המהפכה המוצב בביירות, ארגן העברת מיליוני דולרים לחיבאללה דרך חברת הסחר "מאהר", המשמשת צינור להלבנת הון והברחת סחורות עבור הארגון. פעיל אחר הנחשב לאחד המממנים הגדולים של חיבאללה הוא מוחמד באזי, בעלים ויו"ר של חברות אנרגיה גדולות בבלגיה, גמביה ולבנון. לפי מזכיר האוצר האמריקני, סטיב מנוצ'ין, חיבאללה משתמש במממנים כבאזי שמקורבים לסוחרי סמים, ואלו מלבינים הון כדי לממן טרור. לצד פעילים אלה ניתן למצוא גם את עלי יוסף שרארה, יו"ר ומנכ"ל חברת הטלקומוניקציה הלבנונית "ספקטרום", המעניקה שירותי תקשורת במזרח התיכון, באפריקה ובאירופה. שרארה משתמש בחברה שלו על מנת להלבין הון עבור חיבאללה, ובכך מסייע במימון ארגון הטרור.

פעילות הפשיעה של חיבאללה

במהלך השנים האחרונות היה חיבאללה מעורב במגוון פעולות פשיעה ברחבי העולם. ב-8 באוקטובר 2015 נעצרה פעילת חיבאללה, איימן קובייסי, באטלנטה, לאחר שהציעה לסוכן סמוי שהייתה עימו בקשר להלבין כספי סמים, וכן הודיעה לו כי מכר שלה בארגון השיעי מעוניין לרכוש קוקאין, נשק ותחמושת. באותו יום – במסגרת מבצע בין-לאומי משותף – נעצר בפרז' יוסף אסמאר, שהציע לסוכן סמוי לנצל את קשריו עם חיבאללה על מנת לספק אבטחה לטובת הברחת סמים. השניים הודו בפני הסוכנים הסמויים כי העניקו שירותי הלבנת כספים למבריחי סמים, ארגוני טרור וארגוני פשיעה בלפחות עשר מדינות ברחבי העולם, מה שמדגיש את האופי הבין-לאומי של חיבאללה כארגון פשיעה. השניים הודו בנוסף בפני הסוכנים הסמויים כי ביכולתם לארגן מטוס עם מטען רב של קוקאין בדרום-אמריקה שינחת בבטחה באפריקה כתחנת ביניים להעברת הסמים והפצתם באירופה ובארצות הברית.¹² במאי 2017 הורשע אסמאר בקשירת קשר לביצוע הלבנת הון, וגזר דינו טרם נקבע. משפטה של קובייסי עודנו מתנהל, ולא התקבלה החלטה בעניינה.

ב-10 באוקטובר 2015 סימנה מחלקת האוצר האמריקנית את פעיל חיבאללה אדהם טבג'ה כמי שמקיים קשרים ישירים עם גורמים בכירים בחיבאללה – כולל עם גורמים בזרוע הצבאית של הארגון – ומחזיק נכסים בלבנון מטעם הארגון. טבג'ה הוא בעל חברת הנדל"ן "אל-אינמה", מהגדולות והמוצלחות בלבנון. החברה משמשת את חיבאללה לקבלת תמיכה כספית ותשתית ארגונית.¹³

ב-30 בינואר 2016 נעצר עלי חליפה, אזרח לבנוני, בבירת קולומביה, בוגוטה, באשמת מעורבות בסחר בקוקאין והלבנת כספים עבור חיבאללה.¹⁴ ביוני 2016 נעצר אזרח צרפתי-לבנוני בחוף השנהב, לאחר שניסה להבריח במזוודה 1.7 מיליון אירו לחיבאללה בלבנון.¹⁵

ב-1 בפברואר 2016 נחשף כי צרפת, גרמניה, איטליה ובלגיה – בתמיכת ארצות הברית – ערכו מבצע בין-לאומי רחב היקף נגד הפעילות הפלילית של ארגון חיבאללה באירופה, במסגרת "פרויקט קסנדרה". במסגרת המבצע נעצרו 15 פעילי חיבאללה או אנשים הקשורים לארגון, שהיו מעורבים בסחר בסמים ובהלבנת כספים. הקבוצה השתמשה ברווחים לממן את מעורבות חיבאללה בסוריה ובלבנון. בפשיטה ברחבי אירופה נתפסו 500 אלף אירו במזומן, 70 שעונים ששוויים מוערך בתשעה מיליון דולרים, נשקים, רכב יוקרה ורכוש נוסף ששווי מוערך במיליוני דולרים. אחד העצורים, מוחמד נור א-דין, הוא לבנוני שעבד ישירות במנגנון הכספים של חיבאללה על מנת להעביר כספים לארגון באמצעות חברה עסקית שבבעלותו (Trade Point)

International S.A.R.L), ועמד בקשר ישיר עם גורמי טרור בארגון. סגן "המנהל לאכיפת סמים", ג'ק ריילי, אמר שהמבצע התמקד סביב "הארגון לביטחון חיצוני" של חיזבאללה – באמצעות יחידת הפעילות העסקית של הארגון – שסיפק מימון ונשק לאחרים למתקפות טרור ברחבי העולם.¹⁶

בספטמבר 2016 הגיש "המנהל לאכיפת סמים" בארצות הברית תביעה נגד שלושה פעילי חיזבאללה, באשמת הלבנת כספים וסחר בסמים בשיתוף הקרטלים מקולומביה "שבט המפרץ" (Gulf Clan, או בשם המקורי Los Urabenos) ו"משרד אנוויגדו" (Oficina de Envigado). אחד מהם, מוחמד עמאר, היה מעורב בהעברת חצי מיליון דולר של כספי סמים מאוסטרליה ואירופה לבנק אמריקני במיאמי, במטרה להלבין אותם. בעבר הלבין עמאר כספים דרך הולנד, ספרד, בריטניה, אוסטרליה ואפריקה. אביו הוא חבר חיזבאללה המתגורר בלוס אנג'לס. פעיל נוסף, חסן מוחסן מנצור, אזרח לבנוני, הואשם בהלבנת מאות מיליוני דולרים, כספי סחר בסמים ברחבי העולם. מנצור היה מלבין כספים ראשי בחיזבאללה ושותף להברחות סמים עבור הארגון. השלישי הוא ע'סאן דיאב, פעיל בכיר בחיזבאללה המחזיק בגישה לחשבונות בנק בין-לאומיים רבים.¹⁷ התיק בעניינים אלה עודנו מתנהל.

באוגוסט 2019 גזר בית משפט פדרלי בושינגטון חמש שנות מאסר וקנס של 50 מיליון דולר על קאסם מוחמד תאג' א-דין, אזרח לבנוני ופעיל של חיזבאללה. תאג' א-דין נעצר במאסר 2017 במרוקו, והוסגר לארצות הברית. לדברי מחלקת האוצר האמריקנית, תאג' א-דין סיפק לחיזבאללה מימון של מיליון דולר במזומן. עוד ב-2003 נעצר, לצד אשתו, בבלגיה והואשם בהעברת עשרות מיליוני אירו לחיזבאללה באמצעות אחיו, שהיה מפקד בחיזבאללה.¹⁸ בספטמבר 2018 נעצר בברזיל אסד אחמד ברכאת, פעיל חיזבאללה – יליד לבנון שמתגורר כבר שנים בדרום-אמריקה – לאחר שפרגוואי הוציאה נגדו צו מעצר. בנוסף לחשד לגנבת זהויות בפרגוואי, הרשויות בברזיל ציינו כי ברכאת מואשם בארגנטינה בהלבנה של 10 מיליון דולר דרך קזינו בעיר פוארטו איגואסו, הממוקמת סמוך לגבול עם ברזיל.

הקשר בין הפעילות הפלילית לפעילות הטרור

הפעילות הפלילית של חיזבאללה קשורה באופן הדוק לפעילות הטרור של הארגון. פעילויות הפשיעה של הארגון מעצימות את יכולות הטרור שלו ומרחיבות את אפשרויות ההוצאה לפועל של פעולות הטרור, הן בלבנון ובמזרח התיכון והן ברחבי העולם ברשת בין-לאומית.

מחלקת האוצר האמריקנית קבעה כי פעילות רשת הרכש הנרחבת של חיזבאללה מנצלת את המערכת הפיננסית הבין-לאומית על מנת להעצים את יכולותיו הצבאיות של הארגון בסוריה ולהגביר את פעילות הטרור שלו ברחבי העולם.¹⁹ כך למשל, חיזבאללה משלב בין מאמצים לרכישת אמצעי לחימה קלים ותחמושת (כגון רובי סער, רובי צלפים, מכונות ירייה וכדורים) באופן עצמאי – באמצעות פעילותו הפלילית – לבין קבלת סיוע באמצעי לחימה מאיראן, לרוב אמצעי לחימה אסטרטגיים ומתקדמים (רקטות, טילים, מטעני צד, כטב"מים, טילים נגד טנקים, טילים נגד ספינות, טילים נגד מטוסים ועוד). עם הזמן החל חיזבאללה לרכוש גם אמצעים אזרחיים היכולים להיות שימושיים עבור פעילות טרור, כגון תוכנות מחשב, מד טווח לייזר, אמצעים לראיית לילה ועוד.²⁰

עדות לשילוב בין הפשיעה לטרור עלתה לאחר מעצרה של איימן קובייסי, שתכננה לרכוש אמצעי לחימה לא רק עבור חיזבאללה אלא גם עבור איראן. לפי מחלקת

המשפט האמריקנית, קוביסי טענה בפני סוכן סמוי כי יש לה לקוחות באיראן המעוניינים לרכוש נשק כבד. בין היתר הציגה קוביסי לסוכן הסמוי רשימת דרישות של לקוחותיה מאיראן וחיבאללה, הכוללת: רובי סער, רימונים, אקדחים ורובי צלפים. בהזדמנות אחרת שוחחה קוביסי עם הסוכן הסמוי על אפשרות לספק לאיראן באופן לא חוקי חלקי מטוסי קרב, במטרה לעקוף את העיצומים נגד איראן.²¹

על פי סגן המנהל לאכיפת סמים לשעבר, ג'ק ריילי, פעילות הפשיעה של חיבאללה שנחשפה במסגרת "פרויקט קסנדרה" בפברואר 2016 נועדה לספק לארגון הכנסות ולהבריא אמצעי לחימה שיועדו לשימוש הארגון למטרות התקפות טרור ברחבי העולם.²² לפי מידע נוסף מהמנהל, כספים רבים שבאמצעותם רכש חיבאללה אמצעי לחימה עבור לחימה במלחמת האזרחים בסוריה הולבנו על ידי מוחמד עמאר, מוחסן מנצור וע'סאן דיאב – שנגדם הוגש כתב אישום בספטמבר 2016 – לאחר ששימשו לסחר בסמים.²³

לפי מחלקת האוצר האמריקנית, האחים קאמל ועיסאם אמחאז ועלי זייתר – שסומנו על ידי המחלקה כמי שאחראים לרשת רכש משמעותית בחיבאללה – משתמשים בחברת אלקטרוניקה שמושבה בלבנון כבמה לפעילות בלתי חוקית, שרכשה בין היתר טכנולוגיות לצורכי פיתוח רחפנים עבור חיבאללה.²⁴ פעילי חיבאללה נוספים שסומנו על ידי מחלקת האוצר האמריקנית כשייכים לרשת הרכש של הארגון הם חוסיין סרחאן ועדל מוחמד. השניים היו מעורבים ברכישת טכנולוגיות רגישות עבור תוכנית הכטב"מים של חיבאללה.²⁵ עבד אל-נור שאלאן סומן גם הוא על ידי מחלקת האוצר האמריקנית כבעל קשרים הדוקים להנהגת חיבאללה. לפי המחלקה, שאלאן, איש עסקים לבנוני, מהווה איש מפתח עבור הארגון לרכישת אמצעי לחימה ששימשו את הארגון, בין היתר במלחמת האזרחים בסוריה.²⁶

מסקנות והמלצות לפעולה

ארגון הטרור חיבאללה הפך בעשורים האחרונים מארגון טרור לסינדיקט המאגד בתוכו פעילות טרור, פשיעה ופוליטיקה. הארגון פועל, מקים ומתחזק תאים ורשתות של פעילים, מחסנים לוגיסטיים שבהם מוחזקים סחורות גנובות ומזויפות, ושרשראות אספקה ברחבי העולם, ובעיקר באפריקה ואמריקה הלטינית. בשנים האחרונות הרחיב חיבאללה את פעילות הפשיעה הבין-לאומית שלו בשל צמצום העברות הכספים מאיראן (בשנים 2014–2016 והחל משנת 2019) ורצונו של הארגון להשיג עצמאות יחסית ולהגדיל את השפעתו כשחקן מרכזי ומשפיע בלבנון ובאזור. לצורך הרחבת פעילותו והשפעתו, חיבאללה משתמש במקביל בכל הזרועות שלו – כולל הצבאית – לצורך תיאום ושיתוף פעולה תוך-ארגוני.

האינטרס של ישראל הוא להחליש את כוחו של הארגון ולצמצם את השפעתו בכל האזורים הגאוגרפיים שבהם יש לו נוכחות ובכל הממדים (צבאי, דיפלומטי, כלכלי, תקשורתי וטכנולוגי), ולא רק באופן צבאי גרידא בלבנון. גם אם רוב תקציבו של חיבאללה מגיע כיום מאיראן, יש להניח כי הארגון ימשיך להרחיב את עצמאותו הכלכלית והצבאית במרוצת השנים, ויש לתת על כך את הדעת בשלב מוקדם יחסית.

לפיכך, נכון מבחינת ישראל למקד את מאמציה לפעול נגד הארגון גם במישור הפלילי, ובכך לגרום לצמצום הכנסותיו ועוצמתו הצבאית. על ישראל לספק מודיעין איכותי לזרועות המשטרה ואכיפת החוק ברחבי העולם, לרבות שיתופי פעולה מול ה"אינטרפול", "יורופול" ו"אמריפול", וסוכנויות אכיפת חוק לאומיות ברחבי אמריקה

הלטינית. בנוסף, ישראל צריכה ליזום מבצעים חשאיים ברחבי העולם, במיוחד באמריקה הלטינית, על מנת לסכל מבצעי פשיעה וטרור של חיזבאללה.

חרף העובדה כי האיחוד האירופי בחר שלא להגדיר את הזרוע המדינית של חיזבאללה כארגון טרור בשנת 2013 (בניגוד לזרוע הצבאית), חיזבאללה – בחסות איראנית – פועל נגד האינטרסים של מדינות רבות באירופה ובאיחוד האירופאי בלבנון, בסוריה, בתימן ובעיראק. הארגון ממשיך בפעילות הפלילית ובטרור על אדמת אירופה הכוללת רכישת נשק בלתי חוקי, הלבנות הון, סחר בסמים, זיופי מוצרים ומסמכים. על האיחוד האירופי וחברותיו להכריז על חיזבאללה, לא רק על הזרוע הצבאית שלו, כארגון טרור ופשיעה בין-לאומית. בהקשר זה, טוב תעשה ישראל אם תגביר את הלחץ בעניין זה על האיחוד האירופי.

בנוסף, על ישראל להפעיל מנופי לחץ על הממשל האמריקני שימשיך בסימונים (על ידי מחלקת האוצר) נגד פעילים, מקורבים, חברות וארגונים הקשורים לחיזבאללה, וכן בהטלת עיצומים כלכליים על מוסדות פיננסיים, בין היתר בלבנון, המסייעים לארגון פיננסי, וכן על איראן, מוסדותיה ופקידיה הממשלתיים, וחברות איראניות עסקיות הקשורות לחיזבאללה.

-
- ¹ Eric Halliday, "Transnational Organized Crime and National Security," *Lawfare*, April 29, 2019
- ² Ryan Browne, "DEA: Hezbollah drug money scheme disrupted," *CNN*, February 1, 2016
- ³ גילי כהן, "פרסום ראשון: איראן קיצצה בתקציב חיזבאללה בגלל המצב הכלכלי הקשה", תאגיד השידור הישראלי, 6 באוגוסט 2018.
- ⁴ יעל פרידסון, "נתניהו: איראן מעבירה מיליוני דולרים לחיזבאללה בכיסוי דיפלומטי", *Ynet*, 2 ביוני 2019.
- ⁵ Brian Hook, "Countries can either work with US or Iran, but not both," *Al Arabiya*, 22 April 2019
- ⁶ "Officials In Lebanese, Gazan Terror Organizations Confirm: Iran Funds Our Activity," *Middle East Media Research Institute*, August 11, 2016
- ⁷ "Hizballah International Financing Prevention Amendments Act of 2018," U.S Congress
- ⁸ שם ("Transnational Organized Crime and National Security")
- ⁹ רען בן-צור, "אייזנקוט: נמשיך למנוע העברת נשק מתקדם לחיזבאללה", *Ynet*, 20 ביוני 2017.
- ¹⁰ רן דגוני, "אייזנקוט: למנוע מלחמה עם חיזבאללה למען אוכלוסיית שני הצדדים", גלובס, 16 במאי 2019.
- ¹¹ Hanin Ghaddar, "U.S. Sanctions Are Hurting Hezbollah," *The Washington Institute*, March 6, 2019
- ¹² "Two Hezbollah Associates Arrested On Charges Of Conspiring To Launder Narcotics Proceeds And International Arms Trafficking," U.S Department of Justice, October 9, 2015
- ¹³ "Treasury Sanctions Hizballah Front Companies and Facilitators in Lebanon And Iraq," U.S. Department of the Treasury Press Release, June 10, 2015
- ¹⁴ David Asher, "Attacking Hezbollah's Financial Network: Policy Options," Congressional Testimony House Foreign Affairs Committee, June 8, 2017
- ¹⁵ "Hezbollah smuggler detained in Côte d'Ivoire," *Orient Net*, July 10, 2016
- ¹⁶ "DEA And European Authorities Uncover Massive Hizballah Drug And Money Laundering Scheme," United States Drug Enforcement Administration, February 1, 2016
- ¹⁷ Christopher Woody, "3 men linked to Hezbollah have been accused of laundering money in Miami banks," *Business Insider*, October 14, 2016
- ¹⁸ "Lebanese Businessman Tied by Treasury Department to Hezbollah is Sentenced to Prison for Money Laundering Scheme Involving the Evasion of U.S. Sanctions," Department of Justice, August 8, 2019
- ¹⁹ "Treasury Sanctions Procurement Agents Of Hizballah Front Company Based In Lebanon With Subsidiaries In The UAE And China," U.S. Department of the Treasury, October 7, 2014
- ²⁰ Matthew Levitt, "Hezbollah's Procurement Channels: Leveraging Criminal Networks and Partnering with Iran," *CTC Sentinel* 12, No.3 (2019): 1-9

-
- "Two Hezbollah Associates Arrested On Charges Of Conspiring To Launder Narcotics) םש²¹
. (Proceeds And International Arms Trafficking," 2015
- "DEA And European Authorities Uncover Massive Hizballah Drug And Money Laundering) םש²²
. (Scheme," 2016
- "Hezbollah's Procurement Channels: Leveraging Criminal Networks and Partnering with) םש²³
. (Iran," 2019
- "Treasury Sanctions Procurement Agents Of Hizballah Front Company Based In Lebanon) םש²⁴
. (With Subsidiaries In The UAE And China," 2014
- "Treasury Sanctions Hizballah Procurement Agents and Their Companies," U.S. Department of the²⁵
. Treasury, May 11, 2015
- "Treasury Sanctions Hizballah Leaders, Military Officials, And An Associate In Lebanon," U.S.²⁶
. Department of the Treasury, July 21, 2015